

2025-11-12: Mötesanteckningar styrgruppen för överenskommelsen mellan VGR och det civila samhället (RÖS-gruppen)

Medverkande

Förtroendevalda: Soraya Zarza Lundberg (ordförande), Ann-Marie Ekström, Maria Millback, samt Linda Åshamre

Civil samhället: Jan Linde (vice ordförande), Kerstin Söderberg, Dario Espiga samt Janne Norlin

Tjänstepersoner: Ulrika Lundberg, Jesper Svensson (sekreterare) samt Erica Sjölin (processledare)

Meddelat förhinder: Eva-Karin Torhem Arnell samt Katrin Sepp

Soraya Zarza Lundberg, ordförande, hälsade alla välkomna och uppmärksade speciellt riksorganisationen [Folkets Hus och Parker](#) som inledde dagen med att berätta om sin verksamhet samt om [SAMSAM](#) (Samlingslokalernas Samarbetskommitté).

Presentationen gjordes av Marcus Lilliecrona, regional strateg Västra Götaland och av Bahman Pourjanaki processledare. Folkets Hus och Parker är en folkrörelse med cirka 500 medlemsföreningar med varierande associationsformer som driver folkets hus, folkparker, nöjesparker och biografer etc. Rörelsen har sitt ursprung i Malmö 1893 då Folkets Hus och Folkets park byggdes, syftet var att skapa mötesplatser eftersom befintliga mötesplatser var svåra att nå för den framväxande arbetarrörelsen. 1905 bildades Folkparkernas Centralorganisation och under andra världskriget (1943) bildades Folkets Hus riksorganisation i samband med filmens stora genombrott. Markus tipsade om ett kunskapsunderlag, [Medborgardrivna Mötesplatser](#), som Hans Abrahamsson och Stina Hansson från Göteborgs universitet tagit fram. Forskarna har försökt besvara frågan om vilken roll medborgardrivna mötesplatser kan ha för demokratin och för social hållbarhet. Marcus och Bahman avslutade med att reflektera över vilka utmaningar de ser kopplade till det civila samhället. I debatten talas det ofta om motsättningen mellan stad och land men gällande föreningslivets villkor finns det likartade utmaningar och strukturer i både glesbygd och i "utsatta" bostadsområden. När både marknad och offentliga aktörer drar sig tillbaka återstår ofta den ideella sektorn som bitvis förväntas fylla detta tomrum. Mycket av det ideella engagemanget bärs upp av äldre och det finns ett stort behov av att attrahera yngre. Här finns en utmaning för föreningslivet i att de måste upplevas som relevanta för att yngre ska vilja engagera sig. Ytterst handlar det om "Varför" föreningarna finns. Andra utmaningar är finansiering, samverkan och underhåll av fastigheter och lokaler (PPT-presentation bifogas tillsammans med mötesanteckningarna).

1. Inledning, dagordningens godkännande och övriga frågor

Soraya, ordföranden, hälsade alla välkomna och informerad om att Eva-Karin och Katrin meddelat förhinder. Dagordningen godkändes med justeringen att Uppdatering budget 2025 samt prognos och Genomförande Verksamhetsplan, Verksamhetsplanering inför 2026 bytte plats med Information om samverkansutbildning RÖS – Marie Cederschiölds högskola. Som övrig fråga anmäldes MR-dagarna i Kista 9–10 december.

2. Mötesanteckningar från 2025-10-17

Mötesanteckningarna från 2025-10-17 godkändes.

3. Laget runt – kort om vad som hänt sedan senast (2025-10-17)

Ann-Marie berättade att Beredning Mänskliga Rättigheter haft tre samrådsmöten sedan senast. Beredningens tjänsteperson, Emma Broberg, medverkade på regionfullmäktiges (RF) demokratidag den 3 november. Maria berättade att den delregionala nämnden Göteborg (DNRG) utsett MR-ansvariga för att bevaka olika rättighetsperspektiv. Maria kommenterade även artikeln i Göteborgs Posten med anledning av RF:s demokratidag där det uppstod viss turbulens på Menti-frågan om vad som är det största hotet mot demokratin. Erica berättade om kunskapskvällarna tillsammans med [Sociala ekonomins råd](#) (SER) och att det varit tre kvällar 2025 och vid det senaste mötet deltog ett 30-tal personer. Även varit ett ”förutsättningsmöte” med svenska kyrkan för att ”spåna” över möjligheterna till ett IOP. Kerstin betonade att kunskapskvällarna fyller en funktion för att förklara skillnaderna mellan IOP:er och projektstöd, viktigt att betrakta IOP:er som en samverkansform.

Linda berättade om [samråd barnrätt](#) och att en organisation från samrådet har anmält sig till samverkans utbildningen och att fler organisationer är nyfikna vilket är positivt. Dario berättade om hur arbetet med frivillighetens dag den 5 december fortgår. Dagen instiftades av FN:s generalförsamling 1985 för att uppmärksamma och hylla det ideella arbetet. Med anledning av en kyrkoherdeinstallation reflekterade Jan över att svenska kyrkan är Sveriges största civila samhällsorganisation vilket en alltid inte tänker på. Jan deltog även på [Kulturforum Västra Götaland 2025](#) den 5:e november arrangerat av kulturnämnden. En reflektion var att det inte diskuterades civilsamhällets frågor över huvud taget vilket kan tyckas märkligt eftersom kulturnämnden fördelar medel till det civila samhället. En tanke är att det behövs något liknande forum för det civila samhället. Soraya reflekterade över att civilsamhället inte fick något utrymme på regionfullmäktiges demokratidag den 3:e november. Den enda information som gavs handlade om BMR:s samråd och inget om VGR:s överenskommelse med det civila samhället som är en viktig dialogyta och som når många i det civila samhället. Avslutningsvis berättade Ulrika att hon har berättat om IOP:er och om strategin för suicidprevention för BMR:s samråd. Sedan förra mötet har det också ägt rum en välbesökt kick-off kring ”Barn som anhöriga”. Inom VGR är det även på gång med en sakkunniggrupp kring samverkan med det civila samhället. Tanken är att gruppen ska bidra till en mer sammanhållen samverkan med civilsamhället inom hälso- och sjukvård, kultur och regional utveckling.

4. Information - Narrativ medicin

VGR och Göteborgs universitet ordnade ett seminarium på Jonsreds Herrgård på temat hur konsten och humaniora kan få en större plats i sjukvården. Bland annat diskuterades hur de existentiella frågorna kan lyftas och om den narrativa medicinens roll. När aktörer bjuder in till seminarier, workshops och liknande är det viktigt att komma ihåg att det civila samhället finns som en resurs med stor kunskap och erfarenhet. Narrativ medicin handlar om att se hela människan och inte bara sjukdomen. Det gäller att integrera patientens berättelse i vård och behandling genom att lyssna och tolka patientens livsberättelse, erfarenhet och känslor. Inom vården kan finnas ett behov av tillitsförmedlare/mellanrumsförmedlare för att kunna se hela människan. För mer information [se Svensk förening för Narrativ Medicin](#).

5. Om dialogmötet 2025-10-17; reflektioner från dagen, utvärdering, innehåll och teman

Materialet från gruppdiskussionerna från den 17:e oktober har sammanställts och förmedlats till ansvariga tjänstepersoner. En reflektion var att det var svårt eller ovant att tala om strategier, frågorna upplevdes av många deltagare som abstrakta och svåra att förstå. RÖS-gruppen gjorde följande reflektioner över dagen;

- Svårt och abstrakt att förstå den regionala strukturen, krångligt språk samt att det var svårt att få i gång ”strategidiskussioner” i grupperna, svårt att hinna med två olika teman vid samma tillfälle. Bra att civilsamhällets får träffas vilket leder till många synergieffekter.
- Saknade ett mer övergripande resonemang om vad civil samhällets roll kan vara inom hälso- och sjukvården.
- Lite för abstrakta frågeställningar, bra att det civila samhället får träffas vilket gör det möjligt att civil samhället lär av varandra.
- Inspel? Vad krävs för att komma med inspel? Det är VGR:s uppgift att ta tillvara på inspelen. Många synpunkter, inspel och aktiviteter. Mycket energi och engagemang vid samtalen vid borden. Eventuellt skulle det behövts en samtalsledare vid varje bord.
- Ett bra försök att involvera det civila samhället i framtagandet och i revideringen av olika strategidokument. När ska civilsamhället involveras? Att vara med från början, med risken att det är för abstrakt, eller på slutet när det blivit mer konkret men då kanske påverkansmöjligheterna är begränsade? Ett bra första steg.
- Det civila samhället vill ta ansvar för och vara relevanta när det gäller samhällsutvecklingen, civil samhället vill ”sam-skapa”. Viktigt att det skapas goda förutsättningar och förståelse för varandras roller som gör detta möjligt.
- Bra, intressanta och relevanta samtal, kanske lite mer konkreta än strategiska. Kanske lite svårt att ta steget från det konkreta till det strategiska.
- Någon presentation (inflygning) var lite abstrakt.
- Det civila samhället är mångfacetterat och har olika förutsättningar, en del kanske är lite ovana att diskutera strategifrågor.

Avslutningsvis diskuterades RÖS-gruppens roll vid samtalen och förslaget att RÖS-gruppens representanter skulle kunna ha en ”samtalsledande” roll. Även olika teman för framtida dialogmöten diskuterades; säkerhet och beredskap, existentiell hälsa* samt äldre och psykisk hälsa.

* WHO: Health is a state of complete physical, mental and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity.

6. Uppdatering budget 2025 samt prognos

2025 års budget för RÖS-arbetet gicks igenom. Med utgångspunkt från 2025-11-12 är det två budgetposter som tycks generera ett överskott, dels är det budgeten för arvoden samt dels budgeten för utbildning/utredningar (Alla uppmanas att skicka in sina arvodesblanketter så att de belastar 2025 års budget). Det senare överskottet hänger samman med att RÖS-gruppen valt att senarelägga utbildningen tillsammans med Marie Cederschiölds högskola till första delen av 2026. Prognosen över det förväntade utfallet för år 2025 är ett överskott på 213 tkr. Beredningen för mänskliga rättigheter har fattat beslut om 2026 år budget vilken uppgår till 1 470 tkr, en uppskrivning med 44 tkr jämfört med 2025.

7. Genomförande Verksamhetsplan 2025 samt Verksamhetsplanering inför 2026

Aktiviteterna under 2025 har syftat till jämbördig dialog, långsiktiga finansieringsformer, ökad kunskap, påverkansarbete samt olika kommunikationsinsatser om RÖS. Vilka insatser, aktiviteter och teman ska styrgruppen för överenskommelsearbetet satsa på år 2026? Är det något RÖS-gruppen ska göra mer av? Är det något RÖS-gruppen ska göra mindre av? Styrgruppen diskuterade frågorna i två grupper och två gånger. Vi det andra tillfället gavs möjlighet att respondera/reflektera på varandras idéer och inspel. Nedan återges tankar, reflektioner och idéer från grupparbetet. Materialet ska ses som ett bland flera underlag inför framtagandet av 2026 års verksamhetsplan:

- Information om RÖS-arbetet till regionstyrelsen, ej år 2026 (gjorts tidigare samt att det är valår).
- Samverkansutbildning tillsammans med SER?
- Dialogmöten även nästa år, teman?
- Konferenser? Bra med långsiktig framförhållning, att till och med börja förbereda inför år 2027.
- Ny mandatperiod, nya politiker? Hur kan vi informera om överenskommelsearbetet?
- Minimässa på Folkets Hus i Hammarkullen? Om IOP:er och om vad de inneburit hittills, presentationer och exempel.
- I september är det var till riksdag, region och kommun, hur kan RÖS bidra till att fler går och röstar? Att betona vikten av att "använda sin röst".
- Att utveckla dialogen med underskrivare. SER/RÖS har bra kommunikation, räcker den eller kan den utvecklas?
- Mycket "Hur-frågor", hur kan vi bli brätte på långsiktiga strategiska frågor? SER är mer operativa, RÖS-gruppen ska vara mer strategisk. Att utgå från det ursprungliga uppdraget av planeringen inför 2026. Att vara lojala mot uppdraget, vad finns i uppdraget som kan hjälpa oss med planeringen inför 2026?
- Hur arbeta med samråd utöver de samråd som BMR/RS faciliterar.
- Skriva ett Bokslut över RÖS-arbetet (samanställning/utvärdering). Att arbeta med bokslut?
- Politiker och det civila samhället "tillsammans" – en viktig fråga för alla, både politiker och civilsamhälle. Att samverka kring [Vision Västra Götaland](#) - Det Goda livet.
- Tema demokrati ("mellanvalsdemokrati")? Kan demokratin överleva utan det civila samhället? Delregionala samtal om demokratin? Många civilsamhälles organisationer är oroad över demokratin utveckling.
- Tidiga dialoger!

- Att träffa de delregionala nämnderna för att utbyta information.
- Marknadsföring? Ett lättillgängligt material (det finns bokmärken – Broschyr?).
- Att träffa BMR:s fem samråd och informera om RÖS (Regionstyrelsens pensionärsråd?).
- Beredskapsfrågor som tema år 2026? Förebyggande arbete?
- Att tydliggöra skillnaden mellan RÖS och SER.
- Förutsättningar för ekonomiskt stöd till civila samhället, att hitta ”rätt” till olika stödformer.

8. Information samverkansutbildning RÖS – Marie Cederschiölds högskola

Hittills är de 10 anmälda till kursen, Det civila samhället och Västra Götaland – Utmaningar, roller, utrymme & samverkan, samtliga från det civila samhället. De som vill delta på kursen från överenskommelsens styrgrupp anmäler sig själva. Spridning av kursinbjudan fortsätter både via ordinarie kanaler men också genom riktade inbjudningar.

9. Nya underskrivare

Två nya underskrivare, Fontän Huset (stiftelse) och Faktum AB?

Beslut: Att välkomna Fontän Huset och Faktum som underskrivare.

10. Byte av mötesdatum år 2026 (26/2)

Mötesdatumet den 26/2 stryks, mötet den 31/3 flyttas till den 12/3 istället. Mötesförfrågningar kommer via Outlook.

11. Övriga frågor

Två representanter för RÖS-gruppen och en tjänsteperson medverkar på MR-dagarna i Kista den 9–10 december. Nästa år kommer MR-dagarna äga rum i Karlstad. Den 19 januari 2026 anordnar Nätverkstan en utbildningsdag i Göteborg med Expo på temat Så hanterar vi hat och hot. Deltagandet är gratis och antalet platser är begränsade vilket innebär att de som fått plats kommer få en bekräftelse från arrangören. Från RÖS-gruppen aviserade Jan L, Linda Å, Katarina samt Jan O sittintresse att delta.

Beslut: Om RÖS-representanterna erbjuds plats utgår ½-dagsersättning enligt riktlinjerna för arvodering.